

Plejeplan for det fredede område Bjergsted Bakker

Forelagt Kommunalbestyrelsen i Kalundborg Kommune 26. juni 2013

Stadfæstet med fredningsnævnets kendelse af 03-02-2014 og
Natur- og Miljøklagenævnets afgørelse af 26. august 2014.

2. reviderede udgave med redaktionelle ændringer forberedt til offentliggørelse af team
Natur og Miljø i marts 2017, efter en førsteudgave udarbejdet af team Vej og Park.

Sagsnr. 326-2010-75488

Indhold

Forord.....	3
Projektbeskrivelse.....	4
Indledning og baggrund	4
Fredningens formål	5
Eksisterende forhold	7
Ejerforhold	7
Biologien	7
Geologien	7
Forslag til pleje	8
C1 Overdrev	8
C2 Forvokset Juletræskultur	9
C3 Egebevoksning	10
C4 Blandingsskov	10
C5 Afgræsset areal	11
C6 Weinreich Høj	12
C7 Nåletræsbevoksning	13
C8 Vandhul på marken	13
C9 Værdifuld lokalitet. "det gamle grustag nær Gusstavshøj."	13
Offentlighedens adgang	15
Sti 1; Sti fra p-pladsen ved Bjergsted Byvej.....	15
Sti 2; Sti fra Bjergsted Byvej.....	15
Sti 3; Sti langs dyrefold til Weinreich Høj.	15
Sti 4; Sti gennem bevoksning til Weinrich Høj.	15
Sti 5; Kirkestien.	15
Sti 6; Blæsenborgstien.	15
Tidsplan og opsummering af tiltag	16
Referencer.....	17
Kortbilag 1: Oversigtskort	
Kortbilag 2: Fredningens delområder	
Kortbilag 3: Delområder for plejeplanen	
Kortbilag 4: Offentlighedens adgang, stier	
Kortbilag 5: Matrikelkort	

Forord

Ifølge Fredningsnævnets kendelse af 30. juni 1999 om fredning af Bjergsted Bakker har Vestsjællands Amt ret til at lade foretage naturpleje og genopretning i områderne B, C og D som angivet på kortet over fredningsbestemmelserne (jf. Kortbilag 2). Plejen skal ske på grundlag af en af amtet udarbejdet plejeplan.

Som følge af strukturreformen er plejeplanlægningen samt opgaver og forpligtigelser forbundet hertil, 1. januar 2007 blevet overdraget til Kalundborg Kommune.

Fredningen omfatter i alt 274 ha af Bjergsted Bakker samt herregårdslandskabet mellem bakkerne og Skarresø, og nogle ældre status quo-fredninger mellem jernbanen og Skarresø indgår i fredningen. De tre øer i Skarresø, der allerede var fredede, blev ved samme lejlighed lagt ind under fredningen.

Denne plejeplan er udarbejdet med henblik på at sikre den fremtidige pleje af bakkerne og vedrører hovedsageligt delområde C.

Arealet sydøst for jernbanen og ned til Skarresø og øerne i Skarresø, samt den nuværende dyrehave (delområde A) og landbrugsarealerne indgår dermed *ikke* i nærværende plejeplan, ligesom størstedelen af delområde D, hvor der i dag findes en græsningsfold.

Plejeplanen for Bjergsted Bakker er en del af Kalundborg Kommunes forpligtigelser inden for det fredningsmæssige område. Plejeplanen er udarbejdet på baggrund af Fredningsnævnets kendelse og skal ses som et led i bestræbelserne på at genskabe og sikre de naturmæssige, landskabelige og rekreative muligheder i det fredede område.

Plejeplanen giver forslag til en række konkrete plejeindgreb, herunder primært rydning af uønsket vegetation, etablering af græsning på de tilgroede arealer og afvikling af nåletræsbevoksningerne.

I forbindelse med udarbejdelsen af plejeplanen blev der foretaget besigtigelse af det fredede område af flere omgange i 2010 og 2011.

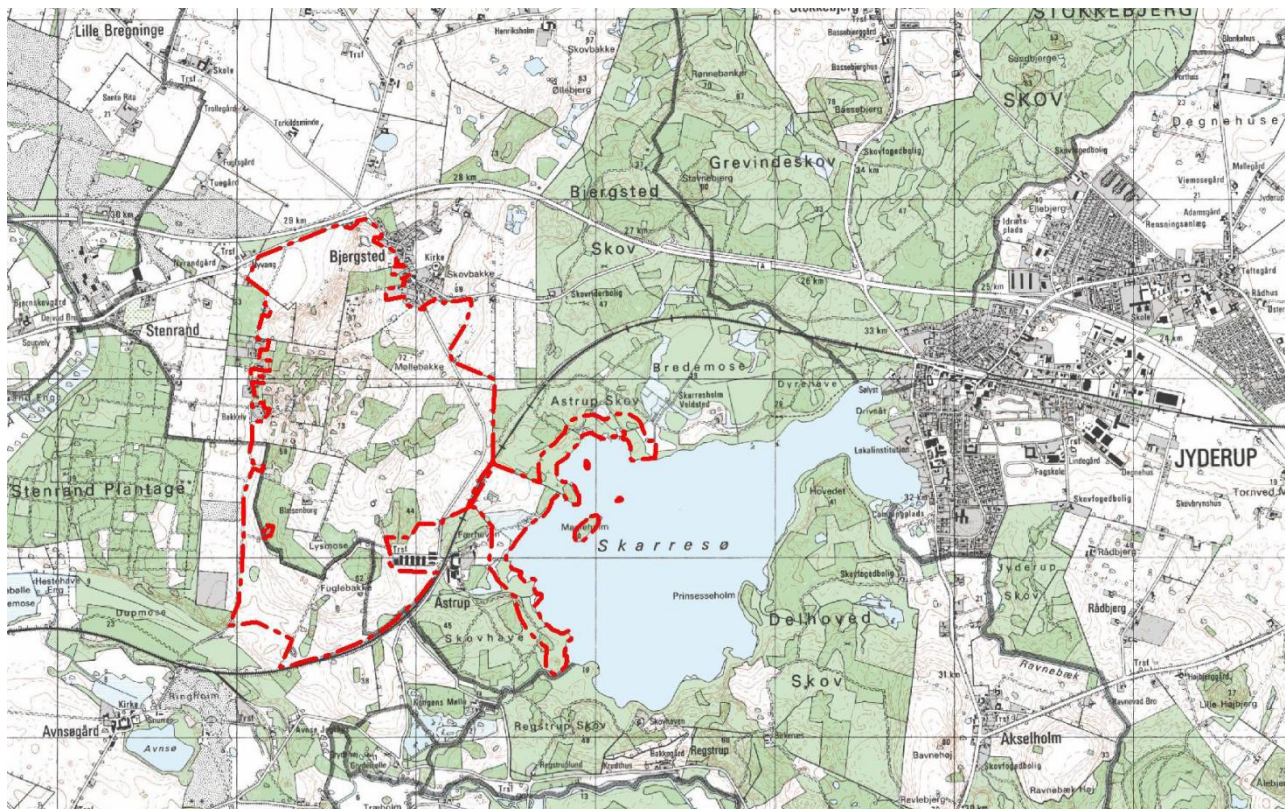
Plejeplanen blev i første omgang forelagt til Teknik og Miljøudvalget sammen med et alternativt forslag udarbejdet af Astrup Gods, der er lodsejer til hovedparten af arealerne. Udvalget og senere kommunalbestyrelsen vedtog at kommunens plejeplan skulle anvendes, noget der stadfæstedes i to efterfølgende instanser: Fredningsnævnet for Vestsjælland og Natur- og Miljøklagenævnet.

Nærværende 2. udgave af plejeplan er færdiggjort til offentliggørelse i forbindelse med plejeplanens næste fase, nemlig til virkeliggørelsen af naturplejen.

Projektbeskrivelse Indledning og baggrund

Det fredede område Bjergsted Bakker udgør ca. 274 ha og strækker sig fra vejen Bjergsted Bakker i vest, ca. 2 km øst for Svebølle, og helt ned til bredden af Skarresø i øst. Bakkerne rejser sig fra sletten syd for Gl. Skovvej i nord og strækker sig til Astrup Gods i syd.

Fredningen omfatter således det bakkede område vest og syd for Bjergsted, samt herregårdslandskabet mellem bakkerne og Skarresø.

Bjergsted Bakker og sletten mod vest nedenfor bakkerne er dannet af den sidste istid, hvor isen kom fra øst og skubbede bakkerne op som en randmoræne. Smeltevandet strømmede mod nord og vest og skabte foran bakkerne flade sletter, der strækker sig helt til Saltbæk Vig.

Bjergsted Bakkers højeste punkt er Weinreichs Høj der når 87 m.o.h. og dermed er en af Kalundborg Kommunes højeste toppe, med en milevid udsigt mod nordvest og sydøst.

Området har med sine prægtige bakker altid været et populært udflugtsmål på grund af de mange smukke udsigter. Her kan man opleve en natur med stejle bakker og skrænter, som ikke findes ret mange andre steder på Sjælland.

Store dele af bakkekammen er udpeget som beskyttet overdrev i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 3, og de mange overdrev i området rummer sjældne og usædvanlige planter, som beskrevet i afsnittet om områdets biologi.

Store dele af arealerne syd og øst for bakkedraget anvendes landbrugsmæssigt, og dele af det kuperede område syd for Weinreich Høj er udlagt som dyrehave, hvor offentligheden ikke har adgang.

Selvom bakkerne er privat ejet kan man komme rundt ad de eksisterende stier, og offentlighedens adgang er sikret i fredningen. Det på fredningskortet område benævnt "C" skal således være offentligt tilgængeligt, hvilket i dag gør sig gældende for størstedelen af området. Den nordvestlige del af område C er dog pt. inddraget i en større græsningsfold, hvor der i dag ikke er adgang for offentligheden.

Bakkerne er i dag truet af tilgroning pga. manglende drift og pleje, og som følge af dette er mange af de imponerende udsigter gået tabt. Overdrevenes karakteristiske flora og faunaen knyttet hertil, er ligeledes truet af tilgroning.

Bjergsted Bakker omfattes i den gældende kommuneplan (2013-24) af en række udpegninger, der har større eller mindre overlap med det areal der indgår i fredningen, bl.a.:

- Bevaringsværdige landskaber
- Geologisk interesseområde (Bakkerne i sammenhæng med slettelandskabet mod NV)
- Større uforstyrrede landskaber
- Værdifulde kulturmiljøer (Astrup Gods med omliggende jorder)
- Skovrejsningsområder (som: Skovrejsning uønsket)
- Særlig værdifulde landbrugsområder (både marker under plov og græsningsarealer)
- Besøgsområder
- Naturpark Åmosen (kun arealerne langs bredden af Skarresø)

De nærmere bestemmelser for disse udpegninger kan findes i kommuneplanen /1/, og planlægning der sker i henhold til kommuneplanen må til enhver tid være i overensstemmelse med fredningen, der gælder i området.

Fredningssagen for Bjergsted Bakker blev rejst i 1996 af Vestsjællands Amt med Bjergsted Kommune og Danmarks Naturfredningsforening som medrekvisiter på fredningspåstanden.

Fredningsnævnet for Vestsjællands Amt afsagde fredningskendelse i 1999, og Naturklagenævnet frede endeligt området i 2001 /2/.

Fredningens formål

Fredningen har til formål at sikre de naturvidenskabelige, landskabelige og rekreative værdier, der knytter sig til såvel Bjergsted Bakker som de åbne landbrugsarealer, der danner forland til højdedraget og strækker sig ned mod Skarresø og de omkringliggende skove.

Hensigten er blandt andet at bevare udsigten fra bakkekammen og indblikket til det markante højdedrag ved at hindre den naturlige tilgroning, der vil ske om området ikke drives eller plejes.

Fredningen skal endvidere beskytte de biologiske værdier, der navnlig knytter sig til overdrevsarealerne i bakkerne, samt sikre offentlighedens muligheder for at færdes i og opleve området.

Plejeplanen har til formål at danne grundlag for den fremtidige pleje af bakkerne, så fredningens formål opfyldes. Offentlighedens adgang skal sikres og forbedres, så besøgende kan få en varieret og spændende naturoplevelse. Desuden skal områdets naturindhold og særpræg genoprettes ved at indlede den krævede naturpleje.

Plejeplanen skal medvirke til, at bakkerne på sigt kan vende tilbage til sit karakteristiske udtryk med stor naturvariation. Her tænkes især på at genskabe de artsrige, næringsfattige overdrev som bakkerne tidligere har været domineret af.

Plejeplanen har fokus på selve bakkerne i den nordlige del af fredningen. Plejeplanen omhandler derfor ikke pleje af arealerne ned til Skarresø, samt landbrugsarealerne.

Eksisterende forhold

Ejerforhold

Hovedparten af det fredede område på 274 ha, ejes af Astrup Gods ved Henrik Schrøder. Resten af arealet ejes af en række private lodsejere, mens kommunen kun ejer en adgangsvej fra Bjergsted Byvej på 0,2 ha. Der er til alle de berørte parter udbetalt erstatning i henhold til Taksationskommissionens kendelse af 23. august 2002.

Bjergsted har en aktiv beboerforening, der har været med til at vedligeholde stierne igennem de kratbevoksede bakker mv. Beboerforeningen ser gerne et samarbejde mellem kommune, ejer og brugere, og beboerforeningen har tilbudt at stiller sig til rådighed med hjælp til f.eks. tilsyn og slåning af stierne, i det omfang det er ønskeligt.

Biologien

Ældre oplysninger omkring Bjergsted Bakkers flora vidner om, at der tidligere har været en karakteristisk og artsrig overdrevsflora med mange ualmindelige arter, hvoraf flere i dag er optaget som nationalt eller regionalt sjældne på rødlisten over truede dyr og planter i Danmark.

Floraregistreringer fra Vestsjællands Amts naturtyperegistrering i 1993-94 viser forekomster af bl.a. Bakkesoløje, Knoldet Mjødurt, Nikkende Kobjælde, Lav Tidsel, Gul Evighedsblomst, Bakketidsel, Voldtimian, Knold-Ranunkel, Tandbælg og Nælde-Silke, ligesom der er registreret forekomster af orkideen Ægbladet Fliglæbe. Indtil for nogle få år siden voksede også Dansk Astragal i Bjergsted Bakker, en art der ellers typisk kan findes på kystnære overdrev.

Bjergsted Bakker optræder også i publikationen "Vigtige Dagsommerfugle-lokaliteter i Vestsjællands Amt" /3/, hvor bakkerne nævnes som en lokalitet der tidligere var af væsentlig betydning, men at en række arter er forsvundet, formentlig pga. tilgroning. Bjergsted Bakker er dog stadig hjemsted for enten Pimpinelle- eller Timian-køllesværmer, hvoraf den første er angivet som sårbar på den danske rødliste /4/ og den sidste kritisk truet: De to arter er svære at adskille, men timian-køllesværmer skulle i dag kun være at finde på Høvblege på Møn. Det er imidlertid denne art og ikke pimpinelle-køllesværmer, der er nævnt med Bjergsted Bakker som et tidligere levested .

Pt. indgår område C1 og C6 (se nedenfor) og dele af kreaturfolden i en NOVANA-station /5/ med (ekstensiv) overvågning af overdrevstypen 6210: Kalkoverdrev. På baggrund af disse overvågningsdata er overdrevet bedømt som værende i moderat naturtilstand og med et mindre potentiale for at forbedre tilstanden med vedplanterydning og ved etablering af afgræsning /6/.

Geologien

Bjergsted Bakker er en del af en større randmoræne, der strækker sig fra Eskebjerg over Hagedrup-Sultenkrog til Bjergsted og videre over Holmstrup ned langs Åmosen. Randmorænen er dannet ved at isen er kommet fra øst, og har bevæget sig ind over Vestsjælland. Isen har skubbet materiale op foran sig, og har på denne måde dannet bakkerne. Vest for randmorænen strækker der sig en flad smeltevandsslette, der er opbygget af det sand og grus, som isens smeltevand har bragt med sig.

Randmorænen og smeltevandssletten er et af de bedste eksempler på denne landskabsform i Danmark og i Norden, hvilket gør området særlig interessant og bevaringsværdigt. Grænsen mellem de to geologiske landskabsformer, randmorænen og smeltevandssletten er meget tydelig og giver dermed et godt billede af, hvordan en del af det danske landskab er opstået.

Forslag til pleje

I følgende afsnit redegøres for Bjergsted Bakkers nuværende status – arealanvendelse og tilstand. Endvidere beskrives den pleje, der anbefales på de enkelte delområder, både hvad angår førstegangspleje og den fremtidige kontinuerlige pleje.

De enkelte delområder fremgår af kortbilag 3.

Område C

Område C skal jf. fredningskendelsen henligge som udyrket, ugødsket og usprøjtet overdrev med offentlig adgang. Det gælder dermed for hele arealet, at det skal være åbent for offentlighedens adgang, efter de til enhver tid gældende regler i naturbeskyttelsesloven om offentlighedens adgang til udyrkede arealer.

Område C fremstår som et stærkt tilgroet overdrevsareal med kratbevoksede skrænter. Der er indenfor område C dog både en ældre juletræskultur, en egebevoksning samt et areal med karakter af skov med en blanding af forskellige træarter. Overdrevsarealerne er under fortsat tilgroning, hvilket sammen med beplantninger på forlandet til bakkerne i stigende grad slører det markante højdedrag.

Den fremtidige pleje af område C skal sigte mod at genskabe og bevare den karakteristiske overdrevsflora og fauna knyttet hertil. Ligeledes skal bakkernes geologiske særpræg synliggøres ved at skabe et mere lysåbent landskab gennem rydninger og græsning. Der skal herigennem sikres indblik til det imponerende højdedrag, ligesom udsigten fra Weinreich Høj skal genskabes. Den langsigtede og kontinuerlige pleje vil for stort set hele område C være den samme, mens førstegangsplejen varierer inden for området. Derfor er plejen beskrevet ud fra delområder, der fremgår af kortbilag 3.

C1 Overdrev

Beskrivelse af området:

Fra p-pladsen ved Bjergsted Byvej kommer man ind på det fredede område ad en smal trampesti, der snor sig syd på. Vest for denne trampesti ligger området, der er benævnt C1. Området har overdrevskarakter og fremstår lysåbent på selve bakkekammen, mens de vestvendte skrånninger er under kraftig tilgroning. Umiddelbart sydvest for p-pladsen ligger "Gedehullet", der kan være dannet under sidste istid eller ved lokal grusgravning. Hullet og skråningerne præges af tæt vedopvækst, og er også under tilgroning.

Det svagt kuperede areal på toppen af skrænterne ligger således åbent hen med sporadisk opvækst af bl.a. Slåen, Mirabel, og alm. Hvidtjørn, mens skrænter der danner afgrænsningen mod landbrugsarealet mod vest, er groet til af hovedsageligt Slåen og Mirabel. En stribe ned langs skrånningen er ryddet af Bjergsted Beboerforening før 2001, og anvendes som kælkebakke.

Førstegangs-indgreb:

På skråningerne, samt på de stærkt tilgroede dele af arealet foretages en rydning af vedopvækster, så max 10-15 % af arealet er bevokset. Nedskåret biomasse skal fjernes eller afbrændes, enkelte stammer i større dimensioner bør lades tilbage til naturlig nedbrydning til gavn for svampe og insekter.

På den nordlige del af skrænten, ud mod rundkørslen, er der i forbindelse med etableringen af rundkørslen, flyttet rundt på noget jord. Dette har resulteret i, at stort set hele skrænten er dækket af lupiner. Lupiner anses for at være en potentiel invasiv art, der er på Naturstyrelsens observationsliste over arter, der skal holdes øje med, da de har potentiale til at udvikle sig til landskabsukrudt. Det anbefales derfor ved et førstegangs-indgreb, at grave lupinerne op og fjerne dem fra arealet. Ved etablering af græsning på arealet håbes dette at kunne holde lupinerne nede på sigt.

Der etableres herefter græsning på arealet, så ny træ- og buskopvækst holdes nede. Det bør overvejes om en del af skrånningen, skal holdes fri af græsningsarealet, så brugere af arealet fortsat vil kunne færdes i og kælkes på i vinterperioden.

Fremtidig pleje:

Området afgræsses. På sigt kan der etableres større sammenhængende afgræsningsområder og arealet kan evt. indgå i en hegning sammen med områderne C2 og C3.

C2 Forvokset Juletræskultur**Beskrivelse af området:**

Forvokset juletræskultur af Nordmannsgran med en bevoksningsalder på ca. 20 år. Arealet er beliggende i fredningens nordøstlige ende og grænser op til Bjergsted By. I henhold til fredningsbestemmelsens § 2.3.2, må bevoksningen ikke drives skovbrugsmæssigt og skal være afdrevet inden år 2020, da arealet skal henligge til græs. Bevoksningen har ikke den store forstmæssige værdi, men i kulturen kan der evt. hentes en omgang klippegrønt til dække på kirkegårde.

Førstegangsindgreb:

Juletræskulturen afdrives i henhold til fredningskendelsen og biomassen fjernes. Efterfølgende bør der foretages en partiel harvning, så jorden vendes og en evt. frøpulje kan komme op.

Fremtidig pleje:

Senest 2 år efter afdrift skal der være etableret græsning på arealet, så dette ikke gror til med vedopvækst. Afgræsningen kan kombineres med græsningsarealet på delområde C1 og C3, så der opnås et større sammenhængende græsningsareal.

C3 Egebevoksning

Beskrivelse af området:

Ung Egebevoksning på ca. 20 – 30 år, der har gennemgået førstegangstynding inden for de seneste år. Egebevoksningen er plantet i en kile på skråningen ned mod landbrugsarealet nordvest for skrænten. Som ovenfor må bevoksningen ikke drives skovbrugsmæssigt og skal være afdrejet inden år 2020.

Førstegangsgreb:

Der afdrives ca. 80 % af den stående bevoksning således at der skabes et mere lysåbent areal, med spredte træer. De tilbageblivende træer, gerne lave og krogede træer udvælges, så de er fordelt jævnt over arealet. Efter afdrift fjernes vedmaterialet og der harves igennem, for at fremme urtevegetationen og blotte den eventuelle frøpulje, der findes i jorden. Enkelte større stammer efterlades til naturlig nedbrydning til gavn for øget biodiversitet.

Fremtidig pleje:

Der etableres afgræsning senest 2 år efter førstegangsgrebet, så tilgroning undgås. Græsningsarealet kan indgå i hegning sammen med område C1 og C2. Egene kan reduceres, alt efter hvilket udtryk man ønsker på området. Det foreslås, at antallet af egetræer reduceres til ca. det halve, så der kun efterlades enkelte krogede ege. Det endelige mål er at max 10 % af arealet er vedbevokset.

Afgræsningen på område C1, C2 og C3

Afgræsning kan foretages med kvæg eller geder, eller der kan etableres samgræsning med heste. Det er vigtigt, at der vælges publikumsvenlige dyreracer, da området skal være offentligt tilgængeligt. Geder kan anbefales, da disse er gode til at holde træagtig opvækst nede, hvilket kan vise sig nødvendigt i forhold til hurtigt indvandrende træer og buske, som kvæg vil have svært ved at holde nede. Gyvel og pionertræarter, som Birk og Poppel samt Brombær, må forventes at etablere sig forholdsvist hurtigt efter rydning, og det kan derfor være nødvendigt med en afpudding inden dyrene sættes på. I tilfælde af at det ikke er muligt i første omgang at få etableret græsning på arealet bør der tages høslet 2 gange årligt. Bjergsted Beboerforening har udtrykt villighed til at være behjælpelig med dette.

C4 Blandingsskov

Beskrivelse af området:

Området er blandingsskov med mange gamle og store træer. Skoven er artsrig og indeholder arter lige fra gamle Sitkagranner ud mod nordvest langs stien, til store gamle Bøge mod øst og i midten en blanding af gamle Fyrretræer, Fuglekirsebær, Birk og Rødgran. I yderkanterne af skoven, især op mod Weinrich høj, er der en overvejende del af gamle Fyrretræer, og store flotte træer af alm. Hæg og Fuglekirsebær.

I området findes flere meget karakteristiske træer, som giver arealet et helt unikt præg. Træerne her vidner om, at størstedelen af det skovdækkede areal ikke har været drevet skovbrugsmæssigt, men har fået lov at passe sig selv. Flere træer har værdi for Bjergsted Bakkers besøgende, såsom fyrretræet herunder, der kaldes "Krokodilletræet" og som er flittigt besøgt af bl.a. skovbørnehaven "De fire årstider".

Den sydligste del af området udgør stigningen op mod Weinreich Høj og stien, der afgrænser delområdet mod syd, løber over højens top. Selve højen er beskrevet under delområde C6.

Førstegangsindgreb:

Området er præget af flere karakteristiske, større og ældre træer i forhold til resten af det fredede areal, hvilket giver arealet et helt unikt præg. Området har skovpræg og er ikke i samme grad som andre af delområderne tilgroet i tjørn og anden kratvegetation.

De gamle og særprægede træer giver mulighed for at give området et anderledes udtryk og det anbefales derfor, at der foretages en forsigtig udtynding, der tilgodeser gamle, store og krogede træer. Nedskåret materiale skal fjernes, enkelte stammer i større dimensioner kan evt. lades tilbage til naturlig nedbrydning. Herved kan der skabes en åben græsningsskov, der kan give delområdet en anderledes landskabelig værdi i forhold til de øvrige arealer.

Fremtidig pleje:

Når skoven er åbnet op og urtevegetationen er etableret, skal området afgræsses. Det kan være nødvendigt at gå området igennem efter førstegangsindgrebet og fjerne undervækst for at bibeholde en åben skovbund.

C5 Afgræsset areal

Beskrivelse af området:

Området indgår i et større græsningsareal, der sammen med delområde D, afgræsses af Skotsk Højlandskvæg. Delområdet er den eneste del af område C, der plejes aktivt, men på

trods heraf er arealet under kraftig tilgroning. Herunder ses på billedet til venstre græsningsarealet fra toppen af den afgræssede skrænt. På billedet til højre ses skrænten fra Gl. Skovvej ind over landbrugsarealet, hvor den massive tilgroning er tydelig.

Den nuværende græsning synes altså ikke at være tilstrækkelig, og en reduktion af vedagtig opvækst er nødvendig.

Førstegangsindgreb:

Området trænger til en kraftig rydning af træ- og buskopvækst, som er ved at overtage dele af arealet. Området bør ryddes, så tjørne og slåenbuske højst dækker 15-20 %. Enkelte fritstående træer af landskabelig værdi bør bevares.

Fremtidig pleje:

Området skal fortsat afgræsses, evt. sammen med de øvrige arealer, og af hensyn til fredningens adgangsbestemmelser bør en mere publikumseget kvægrace benyttes. Det bør samtidig vurderes om kvæg kan holde et tilpas græsningstryk, eller om eksempelvis geder er nødvendige for at hindre træ- og buskopvækst i at brede sig. Alternativt kan arealet afpudses hvert 2. år.

C6 Weinreich Høj

Beskrivelse af området:

Området består af toppen Weinreich Høj og det skrånende terræn omkring denne. Toppen af højen er i de senere år blevet skåret fri for den hurtigvoksende kratvegetation to gange i en tiårsperiode af højens ejere, Weinreich-slægten. Skråningerne og den øvrige del af område C6 er tæt tilgroet i krat af især Tjørn, Slåen og Mirabel. Weinreich højen udgør det højeste punkt af det fredede område, og fra toppen er der en vid udsigt. Fra højdedraget 87 m.o.h. kan man se ud over de store smeltevandssletter og Saltbæk Vig mod vest og nord det bakkede skovlandskab omkring Skarresø mod øst samt Tissø mod syd. I dag er udsigten dog stærkt reduceret, som følge af den massive opvækst af træer og buske, hvilket er i strid med fredningen.

Førstegangs indgreb:

Højdedraget og skråningerne skal ryddes, så busk- og træopvækst dækker 10-15 %. Tjørn, Slåen, Mirabel, fugle-kirsebær og brombær søges fjernet helt, bevoksningen med egetræer ved flagstangen og stenen bevares efter ejerens ønske. Enkeltstående træer af landskabelig værdi efterlades, hvor det bidrager til områdets variation.

Fremtidig pleje:

Busk- og træopvækst ryddes i starten med højst 2 års mellemrum, så udsigten fra højdedraget samt terrænets karakter ikke skæmmes. Siden vil intervallet kunne øges til hvert 3. år. Den fremtidige pleje kan evt. udføres af Slægten Weinreich i samarbejde med kommunen, den private lodsejer har dog ikke pligt til at deltage i plejen. Alternativt kan området afgræsses i sammenhæng med område C4 og C5 eller C7 efter aftale med Slægten Weinreich.

C7 Nåletræsbevoksning

Beskrivelse af området:

Kileformet nåletræsbevoksning på 30-40 år, der grænser op til landbrugsarealet mod vest. Bevoksningen er ikke blevet tyndet i mange år, og træerne står meget tæt.

Førstegangsindgreb:

Delområdets arealanvendelse som nåletræsbevoksning strider imod frednings kendelsen og skal jævnfør denne afdrives inden 2020.

Fremtidig pleje:

Efter renafdrift fortages en partiel harvning, så jorden vendes og en urtevegetation kan fremmes. Arealet bør afpudses de første år efter afdrift, indtil der etableres græsning på arealet. Evt. kan arealet afgræsses sammen med C6 eller alternativt bruges som aflastningsfold eller tyrefold.

Yderligere plejetiltag udenfor område C.

C8 Vandhul på marken

Øst for område C7

Beskrivelse af området:

Vandhul på marken, som er ved at vokse til i vedplanter. Hovedsageligt er det pil, der er ved at overgro vandhullet og næsten dækker hele vandfladen.

Førstegangsindgreb:

Vandhullet oprensnes efter §3 dispensation og bredderne afpudses ved rydning af opvækst, således at vandspejl sikres.

Fremtidig pleje:

Den fremtidige pleje består hovedsageligt af besigtigelse i vandhullet, og evt. efterfølgende at begrænse pilen i at brede sig for meget.

C9 Værdifuld lokalitet: "Det gamle grustag nær Gusstavshøj."

Se kortbilag 4.

Beskrivelse af området:

Området er en sydvendt skrænt som hovedsagelig består af sand og grus. Skrænten er åben og solrig og omkranset af tæt bevoksning. På lokaliteten er der gentagne gange observeret bl.a. Markfirben. Markfirben er på EFHabitatdirektivets Bilag IV. Det betyder, at den ikke kun er beskyttet i Habitatområderne, men i hele dens udbredelsesområde. Beskyttelsen af arten handler blandt andet om at sikre den mod at blive efterstræbt og at sikre, at dens levesteder ikke beskadiges eller ødelægges. Markfirben ses oftest på steder med løs sandet jord, dvs. heder, klitter og vej- og jernbaneskrånninger. Netop i dette område hvor der i gammel tid er

blevet gravet grus og sand, fremstår området i dag, som en løst sandet sydvendt skrænt, som er ideelt levested for Markfirben. På samme lokalitet er der registreret en sjælden rødlistet planteart, Due-Skabiose. Due-Skabiosen vokser på veldrænet, solrig og kalkholdig bund som ofte findes på skrænter, baneterræn og grusgrave.

Førstegangsindgreb:

Området skal sikres mod tilgroning. Dvs. at det omkransende krat skal skæres tilbage og evt. fjernes helt i nogle "fingre" langs skræntsiden. Derved sikres den åbne skræntside og dermed levesteder for bl.a. Markfirben.

Fremtidig pleje:

Området bør tilses, evt. i forbindelse med slåning af Kirkestien, og vurderes det, at området igen er under tilgroning, kan det plejes samtidig.

Offentlighedens adgang

Se kortbilag 4.

Sti 1; Sti fra p-pladsen ved Bjergsted Byvej

Beskrivelse:

Stien løber fra P-pladsen ved Bjergsted Byvej i den nordlige del af det fredede område og mod syd. Stien løber gennem delområde C1, forbi "Gedehullet" og sydpå langs grænsen mellem delområde C1 og C2 til stikrydset ved delområde C2, C4 og C5.

Stien er en primitiv trampesti, der leder den besøgende igennem overdrevarsarealet på højderyggen over landbrugsarealet nordvest for område C.

Fremtidig pleje:

Stien synes umiddelbart at blive holdt farbar blot ved de besøgenes færden, men der skal eventuelt suppleres med en slåning 2 gange årligt, ind til der er etableret græsning. Ved etablering af græsningsfolde, skal adgangen via stien sikres ved at opsætte stenter eller klaplåger.

Sti 2; Sti fra Bjergsted Byvej

Beskrivelse:

Stien løber fra Bjergsted Byvej op langs delområde C2, ind til den rammer sti 1.

Fremtidig pleje:

Stien holdes farbar ved 2 årlige slåninger.

Sti 3; Sti langs dyrefold til Weinreich Høj.

Beskrivelse:

Stien løber fra krydset ved delområde C2, C4 og C5 mod sydvest og videre mod syd langs dyrefolden og op til flagstangen på Weinreich Høj.

Fremtidig pleje:

Stien holdes farbar ved 2 årlige slåninger, samt beskæring af det tætte slænkrat, der i dag lukker sig om den sydlige del af strækningen.

Sti 4; Sti gennem bevoksning til Weinrich Høj.

Beskrivelser:

Stien går fra krydset ved delområde C2, C4 og C5 og løber mod sydvest langs de store sitkagranner, i grænsen mellem delområde C4 og C5 og op til toppen af Weinrich Høj. Herfra går stien videre mod sydøst gennem område C6, hvor den møder Kirkestien.

Fremtidig pleje:

Stien holdes farbar ved 2 årlige slåninger.

Sti 5; Kirkestien.

Beskrivelse:

Kirkestien løber fra Astrupvej mod sydvest gennem hele det fredede område ud til Bjergsted Bakker vejen.

Fremtidig pleje:

Stien holdes farbar ved 2 årlige slåninger, samt beskæring af det tætte tjørnekrat der lukker sig tæt om den vestlige halvdel af strækningen.

Sti 6; Blæsenborgstien.

Beskrivelse:

Blæsenborgstien går fra Stenhuggerens hus og vest/ sydvest ned langs dyrehegningen, forbi Blæsenborg Hus og videre ud til Bjergsted Bakker (vej).

Fremtidig pleje:

Stien holdes farbar ved 2 årlige slåninger.

Tidsplan og opsummering af tiltag

Rydning af delområder:

Delområderne C1, C5 og C6 bør ryddes for uønsket opvækst af krat og træer indenfor de nærmeste år, da delområderne er under kraftig tilgroning og overdrevsudtrykket er i fare for at forsvinde. Efter rydningen bør der inden for et år etableres hegning og sættes dyr på arealet på størstedelen af område C1. Det bør undlades at indhegne den nuværende "kælkebakke".

På arealet C5, der i dag afgræsses af højlandskvæg, kan nuværende græsningspraksis fortsætte hvis ejeren af dyrene ønsker det og hvis græsningspraksissen kan forenes med fredningens bestemmelser om offentlig adgang. På sigt ville det optimale være at slå græsningsarealet sammen med de tilstødende arealer. På arealet C6 bør der det følgende år ske en afpudsning for at komme uønsket opvækst helt til livs og derefter indsættes den kontinuerlige pleje.

Området C4 bør gennemgå en udtynding indenfor de nærmeste år for at forberede arealet til at blive en lysåben græsningsskov. Græsning etableres senest 2 år efter udtyndingen har fundet sted.

De resterende områder C2, C3 og C7 kunne med fordel afdrives i vinteren 2017/2018. Dette afhænger dog af lodsejers villighed til afdrift inden den i fredningen nævnte tidsfrist for afdrift i år 2020. Efter afdrift af arealerne foretages en partiel harvning samt efterfølgende etablering af græsning.

Rydningen af krat og træ bevoksninger skal kunne foretages med maskiner, således at rydningerne kan foregå hurtigt og effektivt.

Stierne i bakkerne bør tilses i år 2017, og en decideret tilbageskæring er nødvendig på flere af strækningerne. Efterfølgende iværksættes den kontinuerlige pleje med 2 årlige slåninger. Der kan evt. indgås en aftale med de lokale brugere af stierne/ Bjergsted Beboerforening, om at de påtager sig en del af plejen, f.eks. den 1. slåning i foråret.

Oprensning af vandhul på marken kræver dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3. Oprensningen bør foretages indenfor de nærmeste år for at forhindre total tilgroning.

Referencer

Til udarbejdelse af denne rapport er brugt billeder taget ved besigtigelse af arealerne i 2010 og 2011, og desuden henvises til følgende:

/1/ Kalundborg Kommunes gældende kommuneplan kan søges frem på kommunens hjemmeside: www.Kalundborg.dk

/2/ Fredningskendelsen vedrørende Bjergsted Bakker af 1 marts 2001: Version kan downloades på: <http://www2.blst.dk/nfr/07948.00.pdf>

/3/ Vigtige Dagsommerfugle-lokaliteter i Vestsjællands Amt 1999 [En foreløbig rapport]. Vestsjællands Amt 1999.

Rapporten kan rekvireres hos Kalundborg Kommune, team Natur og Miljø.

/4/ Den danske rødliste: <http://bios.au.dk/videnudveksling/til-jagt-og-vildtinteresserede/redlistframe/soegart/>

/5/ NOVANA-programmet er bl.a. beskrevet her:

<http://novana.au.dk/kontrolovervaagning/overvaagningsmetoder/stationer/>, desuden findes adskillige rapporter med Århus Universitet som udgiver.

Stationsnettet kan findes i gruppen af temaer for 'Naturdata' på Miljøportalens kortsider:

<http://arealinformation.miljoportal.dk/distribution/>

/6/ Jf. <http://prior.dmu.dk/>

Kortbilag 1: Oversigtskort

Tegnforklaring

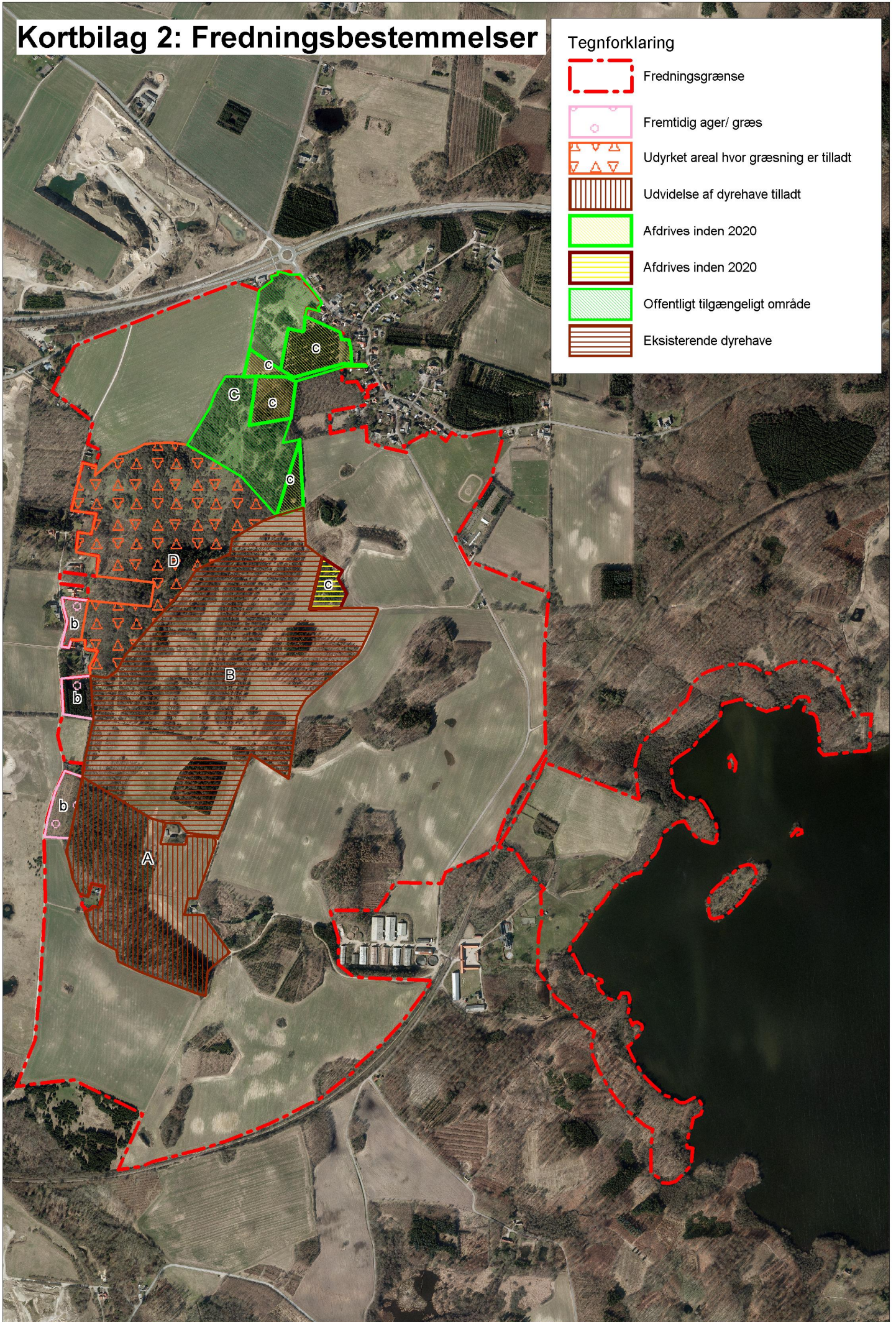
 Fredningsgrænse

Kortbilag 2: Fredningsbestemmelser

Tegnforklaring

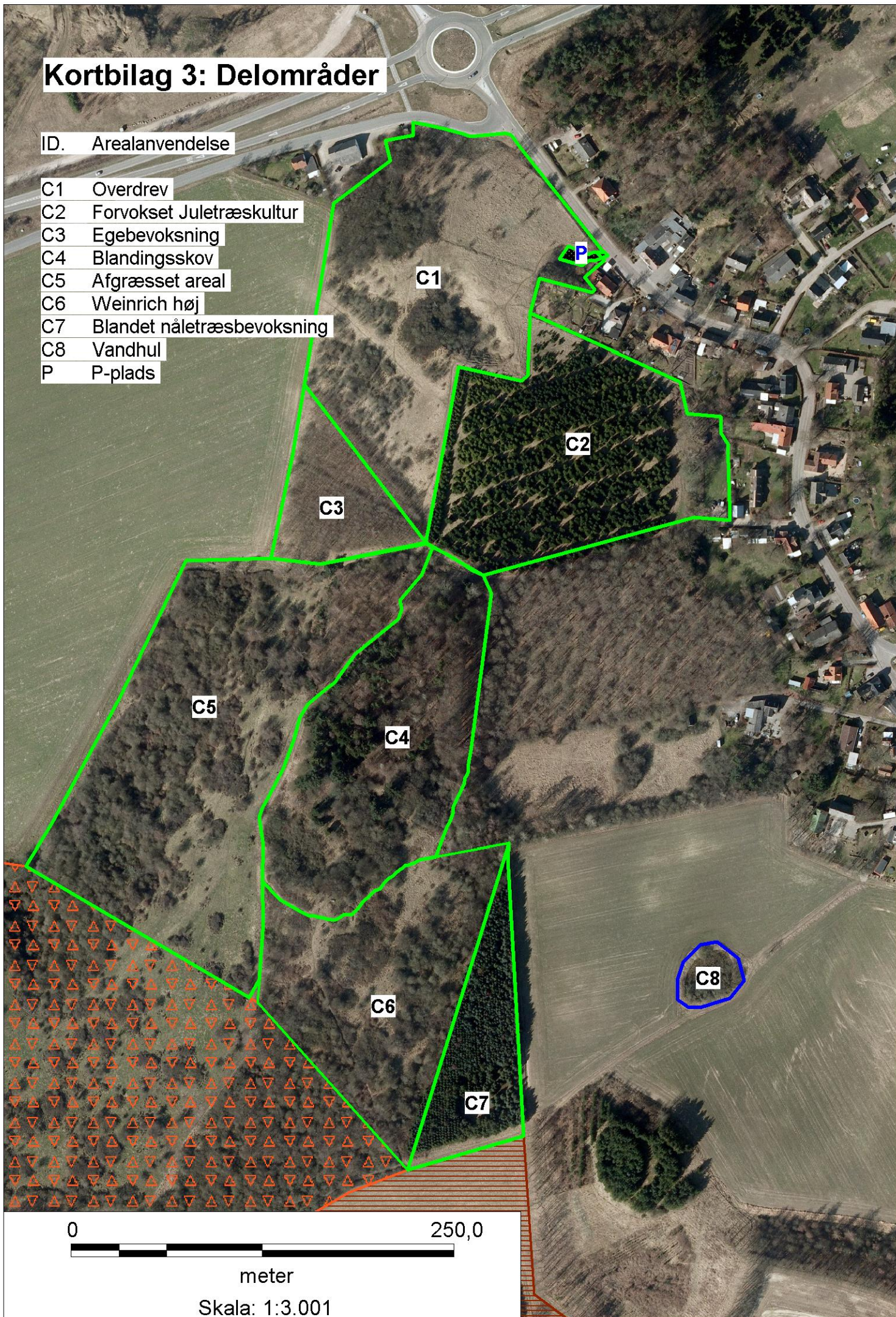
- Fredningsgrænse
- Fremtidig ager/ græs
- Udyrket areal hvor græsning er tilladt
- Udvidelse af dyrehave tilladt
- Afdrives inden 2020
- Afdrives inden 2020
- Offentligt tilgængeligt område
- Eksisterende dyrehave

Kortbilag 3: Delområder

ID. Arealanvendelse

- C1 Overdrev
- C2 Forvokset Juletræskultur
- C3 Egebevoksning
- C4 Blandingskov
- C5 Afgræsset areal
- C6 Weinrich høj
- C7 Blandet nåletræsbevoksning
- C8 Vandhul
- P P-plads

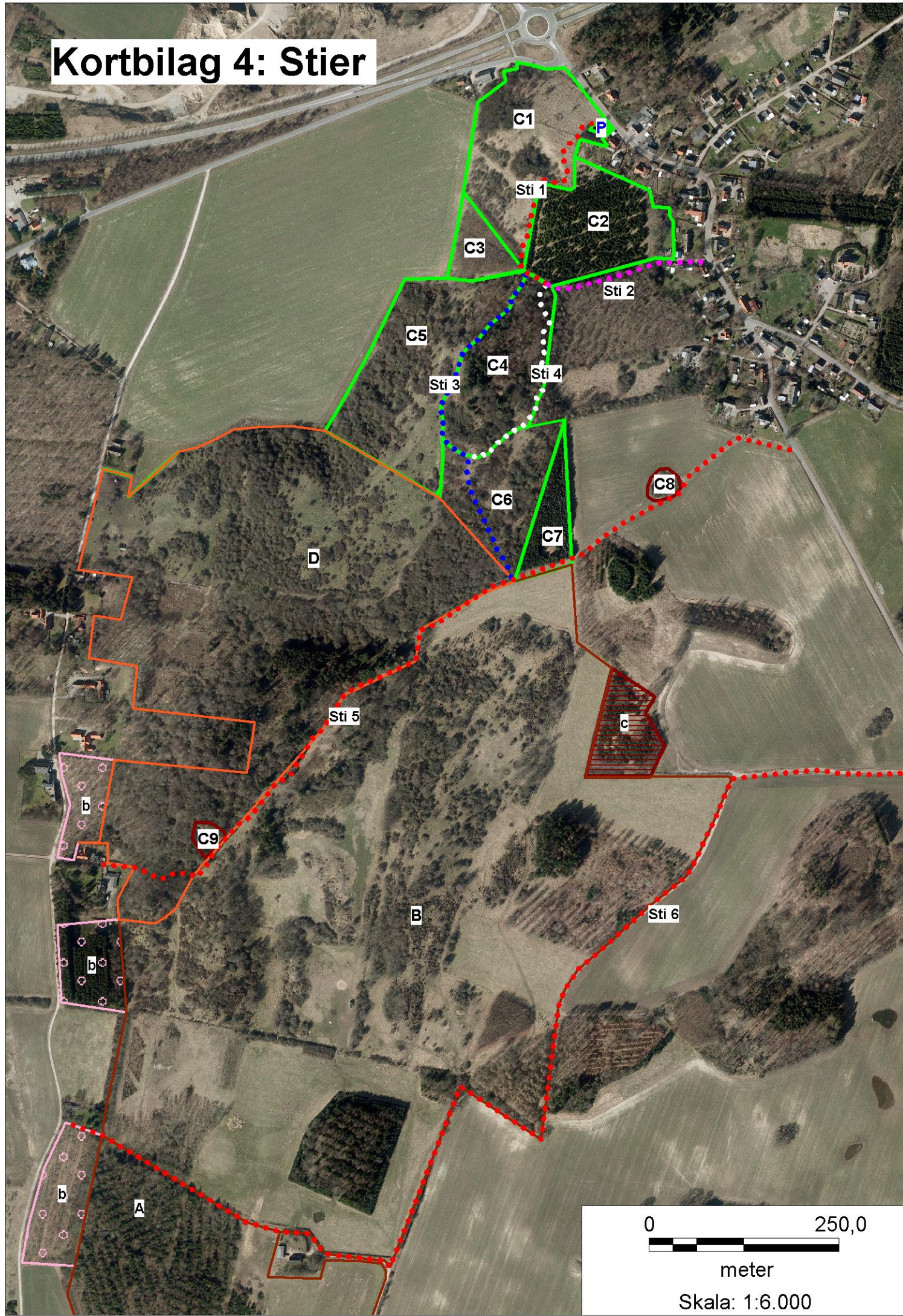

0 250,0

meter

Skala: 1:3.001

Kortbilag 4: Stier

Kortbilag 5. Matrikelkort

